

Indhold

Artikler

- 6 Carsten M. Henriksen: Kommunestyrets krise
- 22 Per Kristen Mydske: Stat og Kommune
- 31 Kirsten Ketscher: Nærdemokrati – nogle retlige refleksioner over et populært begreb
- 46 Svend Askjær: Mindretals ytringsfrihed i kommunalplanlægningsdebatten
- 54 Glen Varmer: Kommunerne og bistanndsloven
- 68 Viggo Knude: CPR-sagen og det kommunale selvstyre
- 78 Poula Helt Laursen: Borgerdeltagelse i det kommunale selvstyre – et planlægningseksempel fra det virkelige liv.
- 90 Lene Søgård Larsen, Torben M. Winnerskjold, Michael Thygesen, Birgitte Thygesen: Ansvar og straf – Krik Vig-sagen
- 96 Simon Thorbek: Det kommunale selvstyre set indefra.
En personlig kommentar

Litteraturomtaler

- 100 Kari Mette Aaseth: Erik Boe, Distriktenes utbyggingsfond, Oslo 1979.
- 104 Kjell Haagenen: Jørgen Jepsen (red), Økonomisk kriminalitet, København 1980.

Meddelelse

- 110 European Conference on Critical Legal Studies

Redaktionskomite:

Heidi Alsing, Svend Askjær, Peter Blume, Lars Helms, Kirsten Ketscher, Ulf Kjellerup Hansen, Morten Kjærum, Anne Dorthe Bruun Nielsen, Ruth Nielsen, Claus Valeur Nissen, Claus Norup, Jens Frede Paulsen, Margrethe Bak Pedersen, Hanne Petersen, Simon Thorbeck, Jens Vedsted-Hansen, Henrik Zahle.

Redaktion:

Svend Askjær, Institut for offentlig ret, Århus Universitet,
DK-8000 Århus C.
Tlf. 06-130111

Kirsten Ketscher, Den sociale Højskole, Randersgade 10,
DK-2100 København Ø.
Tlf. 01-424601.

Nordiske kontaktpersoner:

Finland: Niklas Bruun, Byfogdegränd 6D, 00640 Helsingfors 64.

Norge: Håkon Lorentzen, Institutt for rettssociologi, Sporveistgt. 35,
N-Oslo 3.

Sverige: Anita Dahlberg, Institutionen för socionomutbildning.
Stockholms Universitet, S-106 91 Stockholm.

Håkan Ryden, Institutionen för Handelsrätt, Bredgatan 4, S-222 21 Lund
Dag, Victor, Billvägen 9, S-752 48 Uppsala.

Henvendelse til forfatterne kan ske gennem redaktionen.

Henvendelse om abonnement, adresseskift mv. skal ske til forlaget.

©Politisk Revy

Sct Pedersstræde 28 B
DK 1453 København K.
Tlf. (01) 15 60 66

1. oplag 1981

ISBN 8785186864

INTRODUKTION

Retfærd nr. 18 har som tema *Det kommunale selvstyre*.

Der behandles forskellige facetter i det kommunale selvstyre, men allerede emnets bredde taget i betragtning kan behandlingen naturligvis ikke tilnærmelsesvis være dækkende for de retlige problemer, der knytter sig til det kommunale selvstyre. Flere af artiklerne kan imidlertid også siges at følge den demokratidebat op, der introduceredes i Retfærd nr. 17.

Hæftet indledes med en artikel om kommunestyrets krise. Udfra to debatoplæg fra Kommunernes Landsforening forsøger *Carten M. Henriksen* at vurdere kommunestyrets vilkår. Han ser en grundlæggende modsætning mellem ideen om et kommunalt *selvstyre* og den kommunale *selvforvaltning*, der har udviklet sig, hvor kommunerne spiller en traditionel forvaltningsrolle i stedet for en mæglerrolle. Det konkluderes, at kommunernes udviklingsmuligheder ligger i det kommunale repræsentative selvstyres evne til at tilpasse sig nærdemokratiets krav.

Per Kristen Mydske fokuserer i artiklen "Stat og kommune" på balancen mellem lokale og centrale interesser og stiller spørgsmålstejn ved, om de senere års decentraliseringsreformer faktisk har givet kommunerne større indflydelse på egne gøremål. Han ser, at udviklingen i dag mellem stat og kommune præges af modstridende tendenser: Der sker såvel en statsliggørelse af lokale opgaver som en kommunalisering af statslige opgaver. Det kommunale nærdemokrati er emnet for *Kirsten Ketschers* artikel. Hun ser de stedse hyppigere krav om nærdemokrati som udtryk for et modsætningsforhold mellem en kommunalbestyrelse og dens egne borgere. Et modsætningsforhold, der afføder behov for en egentlig rettighedssikring for borgerne i form af nærdemokratirettigheder. Det diskuteres, hvilke funktioner disse rettigheder kan have, herunder om de kan bevirke tab af spontane politiske aktionsformer.

Svend Askær behandler de ytringsfrihedsproblemer en kommunalbestyrelses mindretal kan stå overfor i forbindelse med kommuneplandebatten. Han kritiserer kommuneplanlovens manglende sikring af

mindretallets muligheder for at komme til orde i de såkaldte § 6 redegørelser. Udfra erfaringer, der allerede er gjort i offentlighedsfasen, efterlyser Askær generelt bindende retningslinjer for, på hvilke vilkår et mindretal kan komme til orde.

Glen Varmer behandler forholdet mellem stat og kommune indenfor bistandslovsområdet med udgangspunkt i socialministeriets udstedelse af generelle retsfor skrifter til kommunerne i forbindelse med den ændring af bistandsloven, der trådte i kraft 1. januar 1980. Han peger på det særdeles problematiske i, at socialministeriet i flere tilfælde har siddet helt grundlæggende forvaltningsretlige principper overhørig og f. ex. foreskriver kommunerne begrænsninger, der går langt ud over, hvad der er dækning for i lovteksten.

Den nu afsagte dom i CPR-sagen mellem 5 kommuner og Danmarks Statistik er baggrund for nogle principielle betragtninger i *Viggo Knudes* artikel om aspekterne i kommunernes brug af registre. Han ser en grundlæggende forklaring på konflikten, der manifesterede sig gennem retssagen, i den konkurrencesituation, der eksisterer mellem Danmarks Statistik og Kommunedata særligt på bistandslovsområdet. Konkurrencen er så markant, at det med rimelighed kan antages, at Danmarks Statistiks egentlige modpart i sagen var Kommunedata.

Poula Helt Laursen behandler emnet planlægning og borgerdeltagelse udfra et konkret eksempel fra Ribe Amtskommune og Varde kommune om placering af en døgninstitution. Hun ser denne sag som et eksempel på, at den øgede offentlighedsinddragelse i planlægningsprocessen ingen reel betydning har for sikring af borgernes demokratiske rettigheder. Det nye borgerdeltagelsesregler ses som eksempel på rettens legitimerende funktion for en planlægning, der på forhånd er afgjort af forvaltning og politikere.

Et *forfatterkollektiv* på fire på Krik Vig sagen efter den netop afsagte landsret dom, der frifandt Syd-Thy kommune for ulovlig udstedelse af ibrugtagningstilladelse til et motels bygherre. Forfatterne konkluderer, at der er behov for en lovændring, der kan forhindre kommuners ulovlige beslutninger bl. a. ved indføring af strafferegler og evt. suppleret ved, at tilsynsrådets fakultative adgang til at gribe ind gøres obligatorisk.

Temaet afsluttes med *Simon Thorbeks* kommentar om personlige erfaringer med det kommunale selvstyre efter 9 måneders ansættelse som juridisk konsulent på det sociale område i Københavns kommune. Han ser, at det daglige arbejde gøres surt og uoverkommeligt på grund af et utroligt bureaukrati, der gør, at København får et dårligt ry, selvom den på mange måder er de gode viljers by.

Kari Mette Aaseth anmelder Erik Boes disputats om Distriktenes utbyggingsfond. Hun anser Boes indfaldsvinkel, om grænserne mellem politisk delegationsmyndighed og klientens retssikkerhed, for samfunds-

videnskabeligt meget relevant. Aaseth fremhæver imidlertid det normative udgangspunkts begrænsninger ligesom hun stiller spørgsmålstegn ved, om et enkelt Fylke-Troms kan være dækkende dokumentation for en generel kvalitetscensur af DUF.

Kjell Haagen sen anmelder antologien "Økonomisk Kriminalitet" redigeret af Jørgen Jepsen. Han ser bogen som et prisværdigt bidrag til at bringe debatten om økonomiens kriminalitet videre. Bogen inddrager såvel empiri som praksis, hvorved der kan ske en afsløring af tvetydigheden og inkonsekvensen i det politiske system.

Endelig orienterer Peter Blume om et nydannet europæisk forum for kritiske jurister: European Conference on Critical Legal Studies. Der blev i marts måned afholdt den første konference i London. Den næste afholdes i Danmark i 1982. Interesserede deltagere og bidragydere opfordres til at henvende sig til de angivne kontaktpersoner.